

William Blooms bok "Soulution"

Ved Marit Elverland

1. Bakgrunnsinformasjon - introduksjon

Et hovedformål med notatet er at det skal kunne brukes i et skoleringsopplegg om holisme i HF. I tillegg til å gi en oversikt over en bok om holisme, skrevet av en forfatter "innenfra feltet selv", så er det viktig også å foreslå aktuelle problemstillinger som verket kan bringe opp og brukes i forhold til.

William Blooms bok "Soulution" (2004, Hay House UK) omhandler i sin helhet "Holisme". Forfatteren er av seg selv og andre gjerne sett på som å tilhøre den holistiske bevegelsen, og til og med være en ledende skikkelse og lærer innen holisme og "New age", spesielt i

Storbritannia, hvor han kommer fra. Denne boka kan derfor brukes til å se på en forståelse av Holisme slik det er gitt "innenfra" feltet selv.

Det er også en liten kuriositet at Bloom nevner Holistisk Forbund: "In Norway, Holism has such momentum that it now has state recognition as a faith and worldview" (s. 9), og Bloom gjengir utdrag fra en av våre brosjyrer (s. 10). Det smått ironiske er jo at vi nå leser Bloom, som omtaler vårt forbund som representant for holisme, for å kanskje finne ut hva holisme "er".

2. Beskrivelse - om boka "Soulution"

Blooms prosjekt i denne boka er å lage et samla bilde av Holisme, "give coherent voice to Holisme" (s. 3).

Holisme er en ny spiritualitet og filosofi, uten organisasjon og uten å kreve eksklusiv sannhet, men som avtegner seg i hele verden (s. 3).

Gjennom boka si ønske Bloom å sette opp to sentrale argumenter (s.22-23):

- Holisme - kjent ved dette navnet eller et annet - vil bli den største formen for spiritualitet i verden i løpet av de kommende årene
 - Holisme kan gi mening og integritet til krisen i det moderne samfunnet
- Visjonen til holismen er et verdenssamfunn i økologisk, sosial og spirituell harmoni

Så - hva er Holisme for Bloom?

- noe nytt innenfor spiritualitet - "New approach to spirituality" (s. 4) som overkommer tidligere polarisering mellom religion og ateisme.

- tar form i en holistisk bevegelse, uten formell organisering og uten krav på sannhet - Bloom forutser Holisme som den nye største spirituelle tilnærmingen på jorden (eks. s. 232)

Holismen er mest interessert i underliggende, universelle trekkene ved all tro, hva som er felles (liste over dette på s. 19-20), enn av de ulike kulturelle variantene av tro. På denne måten har holismen en dyp spiritualitet.

Holismen har også en dypt fundert etikk (s. 21), fundert på og i respekt for de etiske retningslinjene som er felles for de store tros-tradisjonene i verden. Disse innebærer: respekt for liv, medfølelse, generøsitet, kjærlighet (s.21). I tillegg til

etiske prinsipper i kjerne av tros-tradisjonene, er den holistiske moralen også bygget på miljøetikk/økologisk etikk (f.eks. hva som gir sunn vekst), og moderne psykologi (s. 22)

Bloom finner holismen i stor grad i vestens populærkultur - livsstil, Oprah Winfreys "explicitly holistic" TV-show (s.11), Harry Potter, alternative terapier; og Findhorn Foundation omtales som "the most significant holistic education centre in Europe" (s. 12)

I "Soulution" tar Bloom for seg flere tema. Jeg skal nå forsøke å skissere noen av disse, etter hvert som de opptrer i kapitlene i boka.

Holistisk forhold til ideer og kunnskap (it's not what we believe, it's how we believe it, kap 2)

I holismen inngår at en er kontinuerlig åpen for ny informasjon (s. 29). Holismen innebærer en forståelse av hvordan vi lett knytter oss til og identifiserer oss med bestemte ideer og "tro'er" og hvordan vi kan unngå slik emosjonell tilknytning. Stadig undersøkelse av nye muligheter, selv-refleksjon, åpenhet, inklusjon og tilpasning er sentralt. På denne måten kan vi unngå fundamentalisme og religiøse konflikter.

"Gud" i holismen (kap 3) - Holismen aksepterer ulike måter å utforske og fortolke spiritualitet på, og ser kjernen av lik erfaring i alle religioner.

I den holistiske spiritualiteten er det sentralt å se alt liv som forbundet og med en vakker, mystisk mening (s. 57).

Den enkeltes eksistensielle erfaring er sentral i den holistiske spiritualiteten. Holisme har tilknytning til mystikk gjennom å anerkjenne og godta det ukjente og det uforståelige.

I dette kapitlet bringer Bloom også inn sosiologiske forståelser av religion og gudebilder som skapt i forhold til

sosiokulturelle og økologiske forhold, og en projeksjon av disse forholdene; Bloom finner dette å være relevant for et begrep om en gud som er personifisert og autoritær.

Natur, erfaring og det kroppslige som grunnlag for spiritualitet diskuteres videre i kap 4. Vi kan finne spiritualitet gjennom vår egen kropp, forbindelse med natur og levende liv, som vi er en del av. Gjennom et slikt perspektiv, bryter Bloom også ned skillet mellom det hellige og det profane/verdslige. Videre knytte spirituelle erfaringer til kroppslige hormonelle(endokrine/endorfin e) og nevrologiske reaksjoner.

Etikk og moral er hovedtema for kap 5. Lokale vaner (customs) forveksles ofte med eller blir til etikk. Bloom foreslår at "moral behaviour is any activity or attitude that supports the development of all life" (s. 122). I kjerne av ulike trossystem ligger den fundamentalt sett samme etikken. Holistisk moral innebærer også ansvarstaken for naturen og andre menneskers grunnleggende behov.

Selv-refleksjon og selv-forståelse (kap. 6) er også en del av holistisk praksis, inkl. holistisk helse. Kroppsbevissthet er et grunnlag for selvrefleksjon. Å være våken oppnåes gjennom "mindfulness", og gjennom å være vitne til seg selv kan en bli ansvarlig for seg selv (s. 167).

Dagliglivet, med relasjoner og penger, kan også forståelse i holistisk perspektiv (kap 7). Disse to områdene er sentrale når vi skal vurdere oss selv som holister. I våre relasjoner, er velvilje, generøsitet og inkludering viktig. Penger er et virkningsfullt medium i vår globale verden, som binder oss sammen. Fordi våre pengetransaksjoner setter oss i forbindelse med andre mennesker og har konsekvenser i verden, bør vi være oppmerksomme i vår omgang med penger.

Til slutt setter Bloom opp et holistisk manifest (kap 8).

Dialog, relasjon og felleskap er viktig i holismen. Vi påvirker det globale fellesskapet, slik det også påvirker oss. Selve manifestet (s. 213-214) kan leses som en oppsummering av hele boka. Bloom referer også til FNs erklæring om menneskerettighetene og Earth Charter (som spesielt omhandler økologisk bærekraftighet) som dokumenter som kan knyttes til et holistisk manifest. I holismen ligger det også et ansvar for praktisk handling og ansvar for fellesskapet - holisme handler om

relasjoner; gjensidig avhengighet og forbindelser.

Litt om Blooms skrivemåte i denne boka:
Boka tar opp mange tema, på en språklig lett tilgjengelig måte. Men den er svakt fundert ved bruk av annen litteratur ettersom Bloom refererer i svært liten grad til annen litteratur, og da ofte uten litteraturreferanser. Videre kan boka være noe uoversiktlig ettersom forfatteren i svært liten grad på oversiktlige måter konsist introduserer og oppsummerer de temaene han tar opp.

3. Argumentasjon - noen refleksjoner

William Bloom virker i stor grad å snakke til et hvitt, vestlig, "normal"-publikum – og omtaler deres virkelighetsforståelse som om den er gjeldende for hele verden. For eksempel beskriver han hvordan det var "all across the globe" og han gjør beskrivelser av "the old culture into which we were all born" (se artikkelen "Are we fulfilling our mission?" Side 1), som om alle hans lesere har samme livserfaring av dette. Skal en godta Blooms beskrivelser, bør en nok ta dem som nærmest selvskapte myter for å skape selvforståelse, eller i alle fall svært grovkisserte karakteristikk som ikke tåler empiriske undersøkelser, og ikke som beskrivelser av faktiske sosiologiske forhold. Han bygger selvforståelse av hvem vi er (identitet), og det kan fungere for en leser som godtar dette, men ikke er kritisk til hans (svakt funderte) samfunnsanalyse.

Bloom prosjekt kan sees på som å bygge en myte om oss sjøl, skape historier for å bygge en felles, kollektiv identitet som "holister" - hva er holistene referanse, hvor finner vi vår bevegelse speila i samfunnet.

Bloom beskriver ikke sin egen bakgrunn for å kunne gi et slikt bilde av holisme, han posisjonerer ikke seg selv i feltet og teksten. Han beskriver holisme uten å plassere seg selv i denne beskrivelsen. Han skriver hele boka uten å si hvem han er, og hvilken bakgrunn han har for å skrive - det gjør at hans stemme lett får stemning av å være "objektiv" og "nøytral"; når han ikke posisjonere seg selv, kan man få inntrykk av at han har et "allmenngyldig blikk", hans beskrivelser pretenderer dermed noe til å være allment gyldige beskrivelser av hva holisme er. Men hva er hans bakgrunn og erfaring, i forhold til en person med historie, utdanning, kjønn, sosial status, etnisitet, etc.?

4. Konklusjon - problemstillinger til skoleringsopplegg

Religion og spiritualitet i sosial og kulturell kontekst:

Bloom ser en personifisert, autoritær, allmektig gud som en projeksjon av samfunnsforholdene (eks. s. 64-65).

Hvordan kan vi evt. se på holismen og den "holistiske" forståelse av det spirituelle som en projeksjon av våre egne samfunnsforhold? Er holistisk spiritualitet "naturlig" og ikke også formet av sosiale og kulturelle faktorer? Drøft Blooms perspektiv på at holismen passer til den moderne verden som stadig er i endring (s.4).

Holismens utbredelse:
Bloom påstår at en kan finne "evidence of [Holism] all over the world" (s. 3).

Bloom finner tegn på holisme i populærkultur, massemedia etc. - blir da "holisme" et så vidt begrep og et så vidt fenomen, at det nesten blir utbrukelig, fordi så veldig mye kan betegnes som holistisk, eller å ha holistiske trekk? Hva kan en oppnå med et så "inkluderende" holismebegrep?

Og hva skjer når en forstår andre folk og hendelser inn i et slikt (spirituelt) holismebegrep, uten at de nødvendigvis oppfatter seg selv slik - bidrar eller minsker det forståelse og brobygging?

Referanse:

Bloom, William (2004): *Soulution*, Hay House UK